

موسیقی فولکلور؛ ترجمان موسیقایی فرهنگ و اصالت ایران

■ موسیقی فولکلور یا موسیقی بومی، شکلی از موسیقی سنتی است که ریشه در آداب و رسوم یک قوم دارد.

فرهنگ و هنر- موسیقی فولکلور یا موسیقی بومی یا موسیقی محلی (Folk Music)، شکلی از موسیقی سنتی است که ریشه در آداب و رسوم یک قوم یا ناحیه دارد و سینه به سینه، به نسل‌های بعدی می‌رسد و به همین دلیل است که در ایران، به این نوع از موسیقی، موسیقی محلی هم گفته می‌شود.

موسیقی فولکلور در ایران، از اهمیت و جایگاه ویژه‌ای برخوردار است چراکه از دیرباز، اقوام مختلفی چون ترک، کرد، ترکمن و... ترانه‌ها و ملودی‌های متفاوتی از خود به جای گذاشته و جزء جدایی‌ناپذیر فرهنگ این مرز و بوم شده‌اند که از آن جمله می‌توان به قطعه‌های «نوبی»، «الله مزار» و... اشاره کرد. اما پرسش‌هایی که در خصوص این نوع از موسیقی مطرح می‌شود، این است که آیا امروز، موسیقی فولکلور به همان شکل اصیل خود مورد استفاده قرار می‌گیرد؟ نسل جوان تا چه اندازه با آن آشنایی دارند؟ و چگونه

می‌توان این نوع از موسیقی را بیش از پیش، زنده و ذائقه موسیقایی مخاطبان جوان را به آن نزدیک کرد؟ از این رو، گفت و گویی با پویا سربانی، آهنگساز، نوازنده، مدرس دانشگاه و پژوهشگر انجام شده است که در ادامه می‌خوانید:

در رابطه با شرایط فعلی موسیقی فولکلور یا محلی توضیح دهید.

سال هاست که هر چه شرایط زندگی ما به سمت شبه‌ماشینی شدن می‌رود، هنر قومی در حال کمرنگ شدن است و در این میان،

گونه دیگری در موسیقی دارد جای خودش را باز می‌کند که دیگر به شکل هنر نیست و درحقیقت، به صورت کالای صرف تجاری و مصرفی است که فقط پُر شدن سالن‌ها در آن اهمیت دارد. از طرف دیگر، توجه به سلیقه عامه مردم که در بسیاری از مواقع، شاید ذوق هنرهای خاص قومی مطابقت نداشته باشد باعث می‌شود که این نوع هنرها به سمت فراموشی یا حذف شدن بروند. این در حالی است که از سوی قوم شناس ها، ما اقوام مختلفی داریم که عبارتند از: پارسیان،

آذری‌ها، گُردسا، گیلک و مازنی‌ها، لرها، ترکمن و ایل قشقایی، عرب‌های ایرانی، بلوچ‌ها که هر یک از آن‌ها زبان، سنن، هنر و موسیقی خاص خود را دارند که با دیگری متفاوت است. اما باید به این موضوع توجه کرد که در اغلب مواقع، اگر بخواهیم از موسیقی مربوط به هر قومی در کارها استفاده کنیم که همه فهم باشد، انجام پذیر و شدنی نیست.

در خصوص استفاده از فرم جدید موسیقی فولکلور در برخی از آثار موسیقایی بفرمایید.

در سال‌های اخیر، کارهایی در این خصوص انجام شده است که می‌توان به موسیقی تیتراژ سریال پایتخت اشاره کرد و همچنین کارهای دیگری که در آن‌ها، دست روی هنرهایی از قوم‌های ایرانی گذاشته شده است که تا حد زیادی، از لحاظ زبان و ساختارهای زیبایی شناختی به شکل هنر و منش کلاسیک ما شباهت دارند. به طور مثال؛ شاید برخی از شکل‌های هنری در موسیقی کردی، لری و... تا حدی شبیه به موسیقی

آثار کیوان ساکت برای سنتور مکتوب شد

چهارمضرب از ساخته‌های من را از آلبوم «سبکیال» انتخاب کردند و این آهنگ‌ها را برای ساز سنتور ساماندهی (تنظیم) و مضرب‌گذاری کردند که در نتیجه این دفتر با نام «رقص کولی» از سوی انتشارات آوای برگریزان

منتشر شده است. این آهنگساز در ادامه بیان کرد: این آثار ۱۰ تا چهارمضرب از ساخته‌های من است که در علاقه داشتند این دو هنرمند تصمیم گرفتند این آثار را برای ساز سنتور هم ساماندهی کنند تا مورد استفاده هنرمندان بیشتری قرار گیرد.

پگاه آهنگرانی در کنار فیلم‌سازان خارجی داور یک رویداد سینمایی

بهزار نیامستندساز و بازیگر مقیم آلمان که ساخت مستندهایی همچون «درباره سهراب شهید ثالث» و «در نزدیکی کیارستمی» را در پرورده خود دارد، به داور ی خواهند نشست. سومین دوره جشنواره بین‌المللی نوستالژیا در میلان و رم به میزبانی دبیری امیرحسین کاو روز ۱۵ سپتامبر آغاز می‌شود و تا هفدهم سپتامبر (شهریور ماه) ادامه می‌یابد.

عنوان داور حضور دارند. در بخش فیلم مستند پگاه آهنگرانی بازیگر و مستندساز ایرانی که اخیرا جایزه ویژه هیئت داوران سی و نهمین جشنواره فیلم کوتاه پوسنان را برای فیلم «من سعی می‌کنم به یاد بیاورم» محصول مشترک ایران و جمهوری چک، از آن خود کرد؛ یالپاترامی مستندساز، برنده جایزه صلح جشنواره ونیز و موسس جشنواره مذهب امرزانتالیای محمود

فرهنگ و هنر- کیوان ساکت از انتشار کتاب «رقص کولی» برای ساز سنتور خرید داد.

فیلم‌سازان و بازیگران بسیاری در آن حضور خواهند داشت که البته هنوز قرار دادی با هیچ بازیگری منعقد نشده است.

گروه هتل های تاپ تورز

تلفن: 021-8586 | وبسایت: www.ttgroup.ir | ایمیل: @Toptours_Group | شبکه اجتماعی: ttgroup.ir

موسیقی فولکلور و استادان، آقایان حسین علیزاده و کیهان کلهر در حوزه موسیقی اصیل ایران را داشته ایم که به ترتیب با سازهای دوتار، سه تار و تار و همچنین کمانچه خود مورد توجه قرار گرفتند و موفق عمل کرده‌اند.

چه باید کرد تا نسل جوان بتوانند با موسیقی فولکلور عیبن شوند؟

باید موسیقی فولکلور را به عنوان یک تم و یا ایده خام موسیقایی در نظر گرفت و به آن شکل جدیدی داد که بسیاری از هنرمندان، این کار را انجام داده‌اند؛ به طوری که حتی در موسیقی پاپ هم شاهد آن هستیم که از آن جمله می‌توان به برخی از کارهای آقای محسن چاووشی اشاره کرد که تحت تأثیر موسیقی قومی غرب و جنوب کشور بوده و بدنبال آن، کارهای دیگری نیز داریم که از لحاظ ریتم، ملودی و فرم تحت تأثیر موسیقی قومی خاصی بوده‌اند و اتفاقا بسیار هیت شده و مورد توجه قرار گرفته‌اند که این موضوع نشان می‌دهد اگر این نوع موسیقی‌ها در پوشش و ژانر هنری جدیدی به کار بروند، هم می‌توانند خاص باشند و هم این که با استقبال مخاطبان روبرو شوند. بنابراین، باید نگاه و حمایت ویژه‌ای به موسیقی فولکلور داشت که فراتر از جشنواره و مسایل تکلیف گونه باشد چرا که مساداری اقوام اصیل در کشور هشتم و می‌توانیم به عالی‌ترین شکل ممکن از آن‌ها برای اعتلای فرهنگ و هنر کشور استفاده کنیم.

دستگاه‌های مربوطه، اقدام‌های مناسبی برای زنده نگه داشتن و معرفی هرچه بیشتر موسیقی فولکلور انجام داده‌اند؟

واقعیت این است که باید پاسخ مثبت و منفی داد. وزارت ارشاد به ویژه امور بین الملل، هر سال تلاش می‌کند هنرمندان قومی فعال در کشورهای دیگر را به ایران دعوت کرده تا در جشنواره‌هایی مثل فجر و... شرکت کنند و در مقابل، هنرمندان مایز برای اجرای کنسرت در کشورهای دیگر می‌روند؛ به طوری که از نوازنده‌های موسیقی نواحی کشور هم در رویداد اکسپو

باید موسیقی فولکلور را به عنوان یک تم و یا ایده خام موسیقایی در نظر گرفت و به آن شکل جدیدی داد که بسیاری از هنرمندان، این کار را انجام داده‌اند؛ به طوری که حتی در موسیقی پاپ هم شاهد آن هستیم که از آن جمله می‌توان به برخی از کارهای آقای محسن چاووشی اشاره کرد

دوبی حضور داشتند. اما اگر بخواهیم ببینیم که آیا کارها در سطح کلان و بین الملل اثرگذار بوده‌اند؟ باید بگوییم خیر. با وجود این که هر سال برای این منظور، تلاش شده و بودجه‌هایی نیز صرف می‌شود و هنرمندان کشور هم در این عرصه‌ها شرکت می‌کنند، ولی کم پیش می‌آید که هر یک از هنرمندان عزیزمان در هنر قومی با وجود توانایی‌هایی که دارند، بتوانند درخشش زیادی داشته باشند.

«الله مزار» از آقای علیرضا قربانی که در حال حاضر، جزء قطعه‌های ثابت در مجموعه کنسرت‌های فعلی شان است که در واقع، این قطعه مربوط به شمال شرق کشور است و از لحاظ زبان، درونمایه و فرم برای مخاطب، قابل فهم است که البته فقط به عنوان دستمایه، مویفت و مصالح خام هنری به کار رفته و روی اثر، تنظیم الکترونیک هم انجام شده است.

از دیگر آثاری که در این سبک کار شده است می‌توان به «بومی وار» از ثمین یانچیه بان اشاره کرد که براساس تم کردی است. البته در سال‌های اخیر، از

برای زنده نگه داشتن موسیقی فولکلور چه اقدام‌هایی باید انجام داد؟

در بسیاری از مواقع، این نوع موسیقی می‌تواند نه به شکل اصیل خود بلکه به عنوان یک تم یا تار یال خام موسیقایی، دستمایه بسیاری از آثاری شود که شکل جدیدی دارند. مثلاً قطعه

شمال یا شرق خراسان و... باشند که بتوانیم آن‌ها را در یک اثر هنری یا کنسرت ببینیم و اتفاقا مورد قبول هم واقع شوند. اما شاید سبک‌های موسیقایی در شکل اصیل خود چنین نباشند و دلیل آن هم این است که سمت و سو و تولید هنر، دارد به صورتی پیش می‌رود که دیگر کسی به آن شکل، خریدار آثار هنری در قالب کاملاً اصیل نشان نیست و اگر هم باشد به صورت گزینشی از هنر اقوام است. نکته‌ای که علاوه بر این، باید به آن اشاره کنم سن بالای اغلب اساتید هنر اقوام است که روز به روز بالاتر می‌رود؛ به طوری که

متأسفانه، ممکن است خیلی از آن‌ها در میان ما نباشند و یا اگر هم در قید حیات هستند، سن بالایی داشته باشند که همه این‌ها دست به دست هم می‌دهند تا هنر قومی ما کمرنگ‌تر شود.

در بسیاری از مواقع، این نوع موسیقی می‌تواند نه به شکل اصیل خود بلکه به عنوان یک تم یا تار یال خام موسیقایی، دستمایه بسیاری از آثاری شود که شکل جدیدی دارند. مثلاً قطعه

باز گشت «کلاه قرمزی» فعال‌متفی است

شبکه خانگی، تئاتر و... کار کنند. توکلی در پاسخ به اینکه اگر فصل جدید «کلاه قرمزی» ساخته شود حمید جبلی خواهد بود یا خیر؟ بیان کرد: طبیعتاً آنچه که من متوجه شدم فعلاً قصد کار کردن ندارند و برای همین دامن زده شد به شایعات و اینکه با آقای طهماسب اختلافات دارند ولی او سر تمرین‌ها سر صحنه آمده و این تصمیم شخصی شان است. وی در پایان درباره اینکه آیا این تصمیم حمید جبلی ریشه در دلخواری او دارد، گفت: این یک تصمیم کاملاً شخصی است که جبلی در زندگی خود گرفته است. به نظر می‌رسد تصمیم شخصی او این است که یک مدت می‌خواهند کار نکنند و من دلپاش رانمی‌دانم.

میان این دو هنرمند را دامن بزند. مجید توکلی مشاور ایرج طهماسب در «مهمونی» در گفتگویی با برنامه «استودیو هشت» را دیوونمايش به بخشی از این حاشیه‌ها پاسخ داد و درباره اینکه چرا جای حمید جبلی در این مجموعه خالی است؟ بیان کرد: آقای جبلی و آقای طهماسب از رفقای قدیمی هستند و آقای جبلی هم سر تمرین و هم سر فیلمبرداری ما آمده‌است وی در پاسخ به دلیل غیبت جبلی عنوان کرد: آقای جبلی انظوره که من اطلاع دارم دیگر بنا ندارد کار کند. تحت هیچ عنوان قرار نیست کار کنند. حالا نخواسته‌اند علی‌این را اعلام کنند اما من از گپ و گفت هایشان متوجه شدم که فعلاً تحت هیچ شرایطی نمی‌خواهند در تلویزیون،

فرهنگ و هنر- مجید توکلی مشاور ایرج طهماسب در مجموعه «مهمونی» درباره تصمیم شخصی حمید جبلی گوینده «کلاه قرمزی» برای توقف فعالیت‌های هنری خود و شائبه اختلاف میان این دو هنرمند توضیحاتی ارائه کرد.

سام قریبباز کارگردان «سکه شناسی» شد

توضیح داد: فیلمنامه این اثر با طرحی از خودم توسط سولماز فرخ منش نوشته شده و بازیگران بسیاری در آن حضور خواهند داشت که البته هنوز قرار دادی با هیچ بازیگری منعقد نشده است.

فرهنگ و هنر- فیلم سینمایی «سکه شناسی» به کارگردانی سام قریبباز و با موضوع طنز تیرماه کلید می‌خورد.

شایان فر که تهیه‌کنندگی مجموعه تلویزیونی حکایت‌های کمال را هم برعهده داشت، درباره ساخت فصل دوم سریال گفت: فیلمنامه سریال آماده است و همان طور که می‌دانید برای این سریال دکورهای ماندگار در شهرک سینمایی غزالی ساخته شد.

در حال حاضر نیز مهدی بدرلو به عنوان مجری طرح و فرزین فرزادنیسا به عنوان مدیر تولید با همکاری خواهند داشت.

حاضر سام قریبباز کارگردانی سکه شناسی را قرارداد بسته تا پس از فیلم ۳۶۰ درجه آن را برای سینما بسازد. البته ما از ۲ سال قبل مقدمات تولید فیلم را آغاز کردیم اما به دلیل شیوع کرونا ساخت آن متوقف شد.

«تاپ گان: ماوریک» بهترین فیلم کارنامه تام کروز شد

است. پیش از این بهترین فیلم تام کروز در این سایت فیلم ماموریت غیرممکن: فال اوت (۲۰۱۸) بود که امتیاز مشابهی را از منتقدان گرفته اما در بخش امتیاز مخاطبان از فیلم جدید این بازیگر عقب افتاده است. این قسمت از مجموعه فیلم‌های ماموریت غیرممکن همچنین رکورد پر فروش ترین فیلم تام کروز را در اختیار دارد البته اگر تاپ گان ۲ همچنان به این روند از فروش ادامه دهد دستکم در گیشه آمریکای شمالی می‌تواند این رکورد را به نام خود ثبت کند. تاپ گان: ماوریک به کارگردانی جوزف کوزینسکی روایتگر داستان کاپیتان پیت «ماوریک» است که پس از سسی سال خدمت، دستور آموزش به گروهی از خلبان‌های تازه کار را دریافت می‌کند. این فیلم ۲۷ مه پس از مدت‌ها انتظار روی پرده نقره‌ای رفت و در اولین روز اکران ۱۱۶ میلیون و ۵۰۰ هزار دلار در گیشه جهانی فروش کرد.

کسب امتیاز A+ این روزها خیلی نادر است و حتی فیلم‌های بزرگی چون دکتر استرنج در چندجهانی دیوانگی و بتمن نیز از آن محروم مانده و به ترتیب امتیاز B+ و A- گرفته‌اند.

فیلم جدید تام کروز در سایت راتن تومیتوز نیز از منتقدان امتیاز ۹۷ درصد و از مخاطبان امتیاز فوق‌العاده ۹۹ درصد را کسب کرده

فرهنگ و هنر- فیلم «تاپ گان: ماوریک» با کسب بهترین نمره‌ها از منتقدان و تماشاگران، به بهترین فیلم کارنامه تام کروز تبدیل شد.

فیلم سینمایی تاپ گان ماوریک دنباله‌ای بر فیلم کلاسیک تاپ گان (۱۹۸۶) ساخته تونی اسکات است که در آن تام کروز و وال کیلمر بازی در نقش دو خلبان نیروی دریایی به نام‌های پیت «ماوریک» و میچل و تام «آیس من» کازانسکی را تکرار می‌کنند. تام کروز در این فیلم پس از چهار سال به دنیای سینما بازگشت و با توجه به استقبال‌ها از این فیلم اکنون، این طور به نظر می‌رسد که مخاطبان برای مدتی طولانی منتظر آن بودند تا این بازیگر دوباره جلوی دوربین دست به کارهای نمایشی بزنند.

اظهارنامه اشخاص حقیقی و حقوقی

حسابداری، حسابرسي، بیمه تأمین اجتماعی، خرید و فروش فصلی، مالیات بر ارزش افزود، حقوق و دستمزد

تلفن مرکز: ۰۷۶-۴۴۴۶۱۱۵۱ | تلفن همراه: ۰۹۱۲-۷۰۵۷۱۷۳

شرکت آریا اطلس کیش

آدرس: خیابان ساحل بازار دیپلمات طبقه اول تجاری واحد ۱۰۹